

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIV. évfolyam 18. szám
2011. szeptember 23.

Gabona és Ipari Növények
XIV. évfolyam 18. szám

2011. 37. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Dr. Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Pájtli Péter

pajtli.peter@aki.gov.hu

Németh Noémi

nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	8
A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára.....	11
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	11
Külpiaci információk.....	12
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	15
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutözsdén.....	17
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára	20
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	20
CUKORPIACI JELENTÉS.....	22

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az USA agrárminisztériumának várakozásai szerint a korábban prognosztizálnál kevesebb, de rekord mennyiségű kukoricát takaríthatnak be a világon a 2011/2012. gazdasági évben. Ugyanakkor a készlet és a felhasználás aránya várhatóan tovább romlik.
- A chicagói és a párizsi árutőzsdén tovább csökkent a búza és a kukorica jegyzése a 38. héten.
- Az MgSzH becslése szerint Magyarországon az előző évinél 17%-kal több, 8,2 millió tonna kukorica kerülhet a magtárakba az idén.

Kukorica terméskilátások

Az USA mezőgazdasági minisztériuma (USDA) szeptemberi világti kitekintésében tovább csökkentette a kukorica folyó, 2011/2012. gazdasági évi globális kibocsátására vonatkozó előrejelzését. A friss adatok szerint az augusztusnál 6 millió tonnával kevesebb, az előző szezonban betakarított mennyiségnél ellenben 31 millió tonnával több termény kerülhet a magtárakba, ami továbbra is példátlanul nagy termés lehet (855 millió tonna). Az augusztusi várakozásokhoz képest kedvezőbb kibocsátást valószínűsítenek Argentínában (27,5 millió tonna), Brazíliában (61 millió tonna), az Európai Unióban (61 millió tonna), Ukrajnában (18 millió tonna), ugyanakkor az USA-ban, a kukoricaöbven uralkodó száraz idő hatására 10,5 millió tonnával kevesebb termésre (317,4 millió tonna) számítanak.

A kukorica 2011/2012. gazdasági évi globális felhasználását 7 millió tonnával 862 millió tonnára mérsékelte az USDA, ami 18 millió tonnával még mindig nagyobb az előző szezon fogyasztásánál. Az egy évvel korábbihoz képest nőhet a termény felhasználása Brazíliában (+5,1%), Kínában (+6,1%), Japánban (+3,2%), Mexikóban (+12,6%) és Ukrajnában (+21,3%).

Továbbra sem várnak a fogyasztásnál nagyobb kibocsátást a világon (amire utoljára a 2008/2009. szezonban volt példa), így a termény globális zárókészlete 7 millió tonnával 117 millió tonnára apadhat a folyó gazdasági évben. Ez a készlet/felhasználás arányának további romlását eredményezi (13,6%-ra).

A termény globális forgalma várhatóan alig változik az új szezonban, az előző évekhez hasonlóan 92 millió tonna kerülhet a világpiacra. Az exportőrök és importőrök forgalomból való részesedése kissé módosul. Argentína kivitele 3 millió tonnával 18 millió tonnára nőhet, ugyanakkor Brazíliáé 2,5 millió tonnával 8,5 millió tonnára csökkenhet. Ukrajnából 10 millió tonnát szállíthatnak ki, szemben a 2010/2011. szezon 5,5 millió tonnájával. Ezzel együtt az USA-t 42 millió tonna kukorica hagyhatja el, 4 millió tonnával kevesebb, mint egy évvel korábban. Az importőrök közül az Európai Unió behozatala 3,3 millió tonnával 4 millió tonnára csökkenhet a 2011/2012.

szezonban, a kukorica várhatóan bőséges közösségi kibocsátása miatt. Japán 600 ezer tonnával, Mexikó 1,2 millió tonnával importálhat többet.

Határidős jegyzések

A chicagói árutőzsdén szeptember eleje óta esik a búza és a kukorica jegyzése. A búza decemberi határidős ára már 240 USD/tonna alá csökkent a 38. héten, alulmúlva ezzel a június végi mélypontot (7. ábra). A kukorica decemberi terminre szóló tőzsdei ára 250 USD/tonna szintig zuhant (8. ábra). A korábbinál jobb terméskilátások, és a fekete-tengeri régió – elsősorban Oroszország – agresszív búzaexportja jelentős nyomást gyakorolt a gabonafélék jegyzésére, amihez a globális hatások is hozzáadódtak (dollár erősödése az euróval szemben, pánikhangulat a világ tőzsdéin, az EU gazdasági stabilitása körüli aggodalmak, görög válság, stb.). A párizsi árutőzsdén (MATIF) a két termény jegyzése követte az chicagói változásokat (9-10. ábra).

A Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 50 ezer Ft/tonna körül jegyezték a malmi búzát, 50-55 ezer Ft/tonna sávban a kukoricát a legközelebbi lejáratokra (5-6. ábra).

Hazai körkép

Az MgSzH szeptember 7-i, végleges termésbecslése alapján Magyarországon 1,2 millió hektárról 8,2 millió tonna kukoricát takaríthatnak be a gazdák az idén, így az országos termésátlag elérheti a 6,7 t/ha-t. Ez kissé meghaladja a július végi, előzetes prognózist. Egy évvel korábban 1,1 millió hektárról közel 7 millió tonna termény került a magtárakba. A hivatal szeptember 19-i felmérése szerint a kukorica termőterületének 6%-án végeztek a betakarítással.

A bővülő kínálat és a bőséges terméskilátások miatt a korábbi 60 ezer Ft/tonna közeli szintről 50 ezer Ft/tonna alá esett a takarmánykukorica termelői ára Magyarországon a 36-37. héten, ami 11%-kal továbbra is meghaladja az egy évvel korábbi (1-2. táblázat, 2. ábra). Az étkezési búza termelői ára 50 ezer Ft/tonna környékén állapodott meg (1. ábra), a takarmánybúzát 43-47 ezer Ft/tonna közötti áron vásárolták (3. ábra). A takarmányárpa 18%-kal volt drágább a 37. héten az előző év azonos időszakához viszonyítva (4. ábra).

A magyar kukorica kínálatának folyamatos növekedése további árcsökkenést hozhat elsősorban a takarmánygabona-félék piacán, azonban a termény globális ellátásával és a készlet nagyságával kapcsolatos aggodalmak gátat szabhatnak az ár túlzott esésének.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (37. hét)

Megnevezés	Mérték- egység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak- Magyar ország	2011. 36. hét	2011. 37. hét	2011. 37. hét / 2011. 36. hét (%)
Étkezési	tonna	8 631	12 504	5 358	20 765	26 492	127,58
búza	Ft/tonna	51 707	50 366	47 807	49 294	50 285	102,01
Takarmány-	tonna	2 044	1 559	-	410	3 604	879,70
búza	Ft/tonna	45 803	45 752	-	43 082	45 781	106,26
Takarmány-	tonna	4 592	2 089	3 050	2 220	9 730	438,31
kukorica	Ft/tonna	49 047	47 319	48 768	48 073	48 589	101,07
Takarmány-	tonna	277	-	-	301	326	108,15
árpa	Ft/tonna	46 940	-	-	48 535	46 799	96,42

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

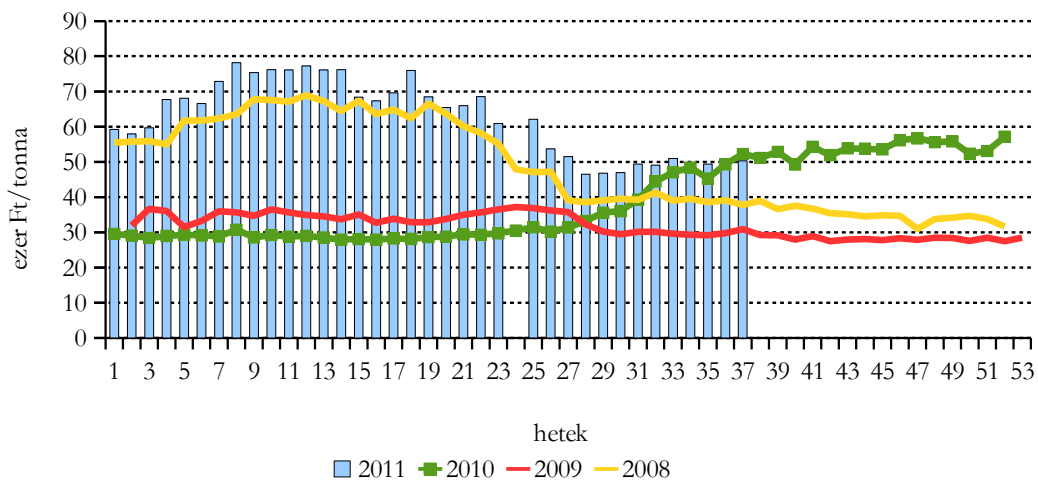
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mérték- egység	Országos				
		2010. 37. hét	2011. 36. hét	2011. 37. hét	2011. 37. hét / 2010. 37. hét (%)	2011. 37. hét / 2011. 36. hét (%)
Étkezési	tonna	13 372	20 765	26 492	198,12	127,58
búza	Ft/tonna	52 251	49 294	50 285	96,24	102,01
Takarmány-	tonna	7 986	410	3 604	45,13	879,70
búza	Ft/tonna	46 302	43 082	45 781	98,88	106,26
Takarmány-	tonna	4 924	2 220	9 730	197,61	438,31
kukorica	Ft/tonna	43 625	48 073	48 589	111,38	101,07
Takarmány-	tonna	1 078	301	326	30,25	108,15
árpa	Ft/tonna	39 572	48 535	46 799	118,26	96,42

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

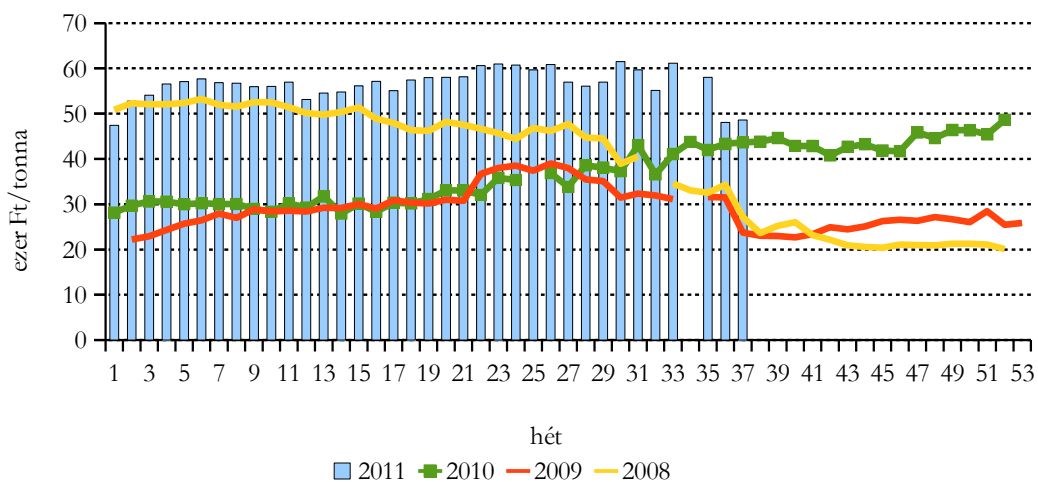
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

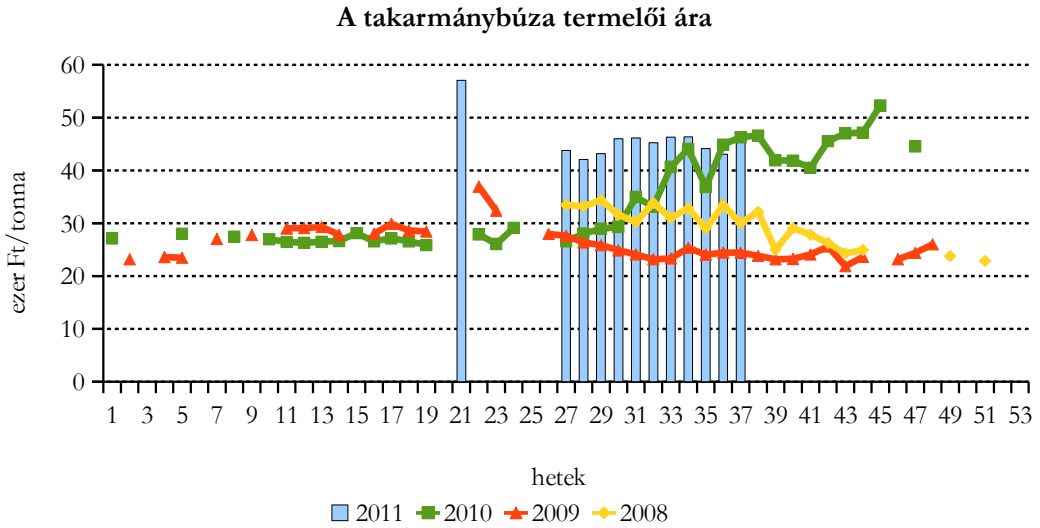
2. ábra

A takarmánykukorica termelői ára

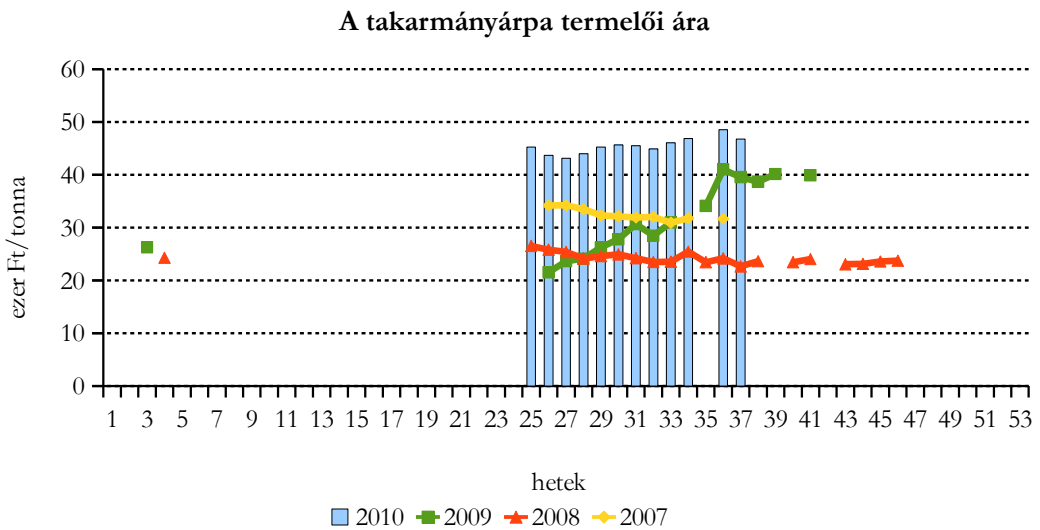
Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

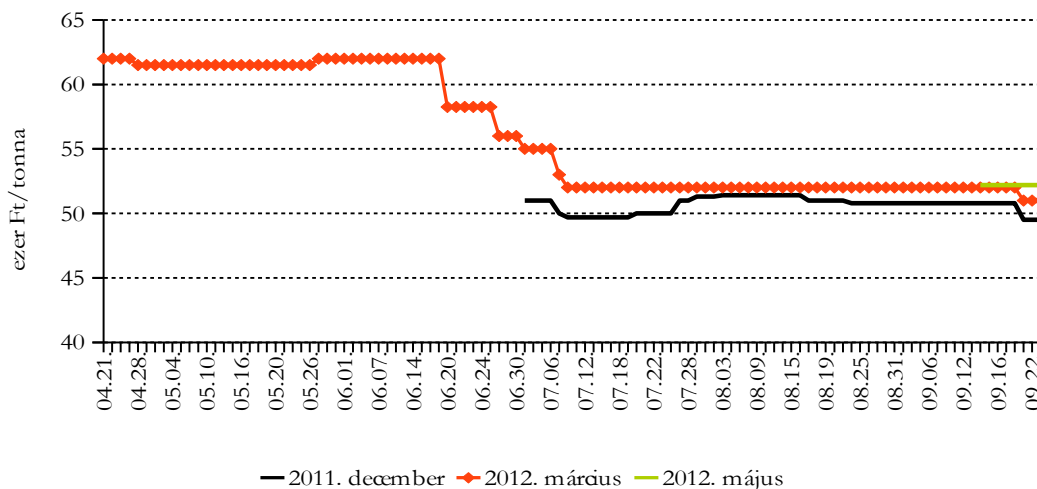

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

5. ábra

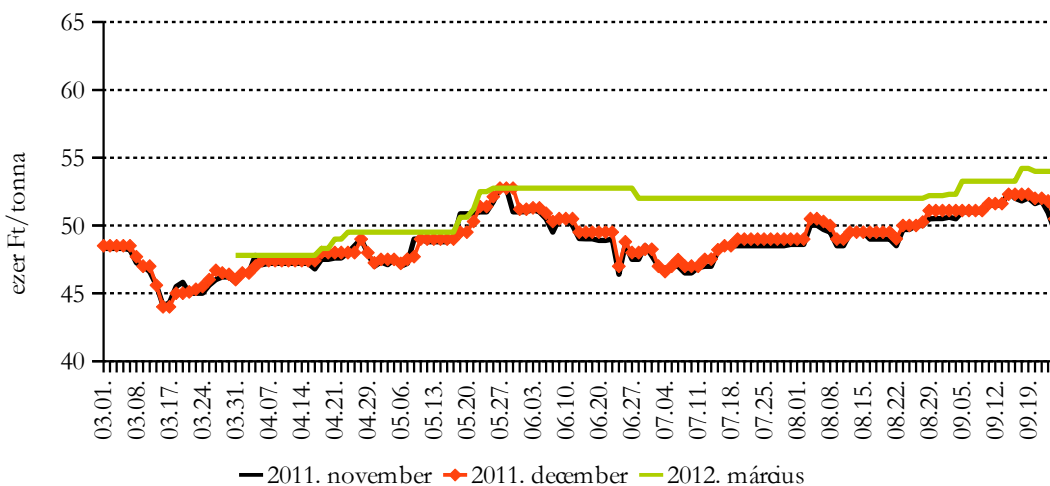
A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

6. ábra

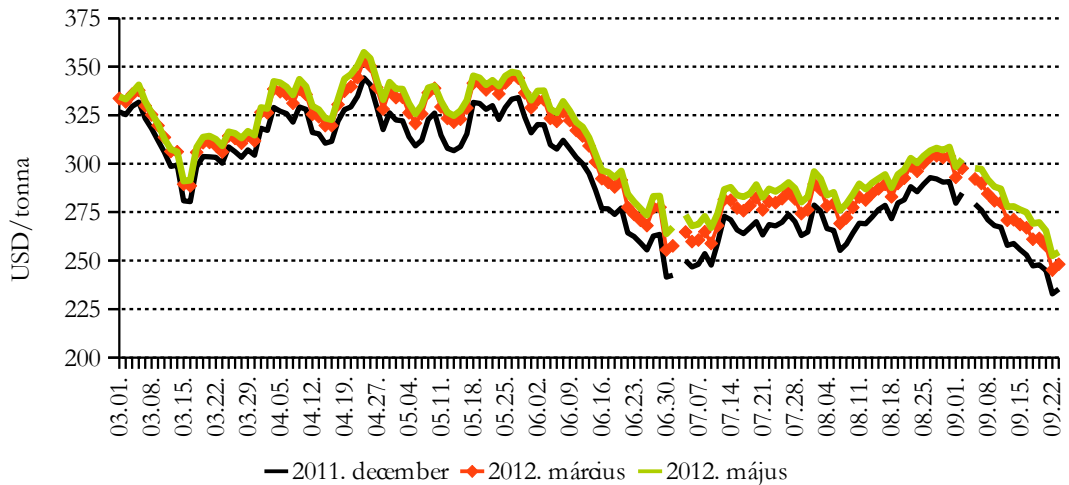
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

7. ábra

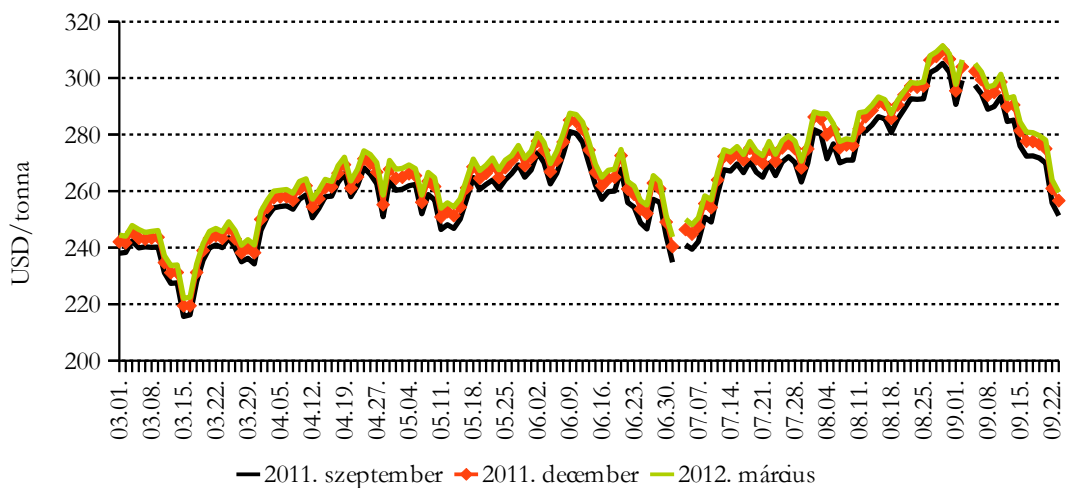
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

8. ábra

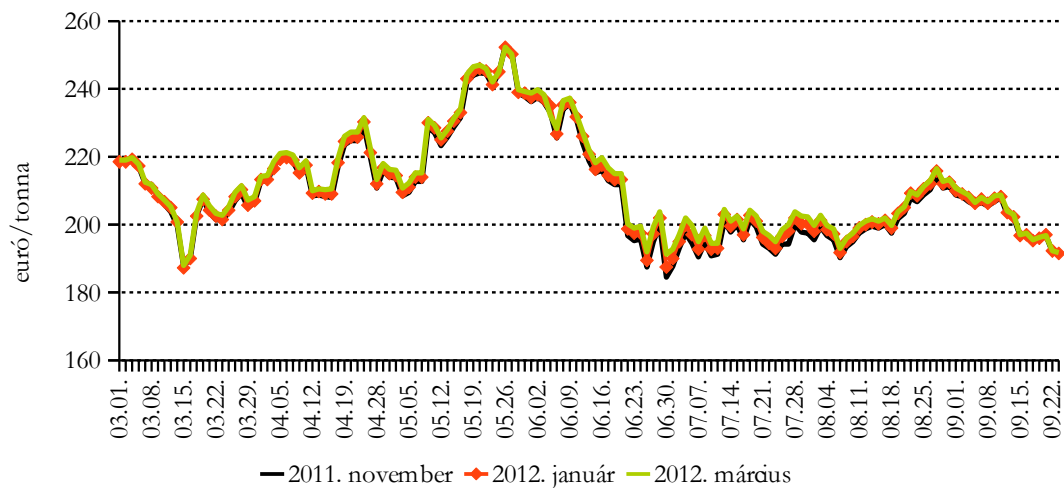
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. ábra

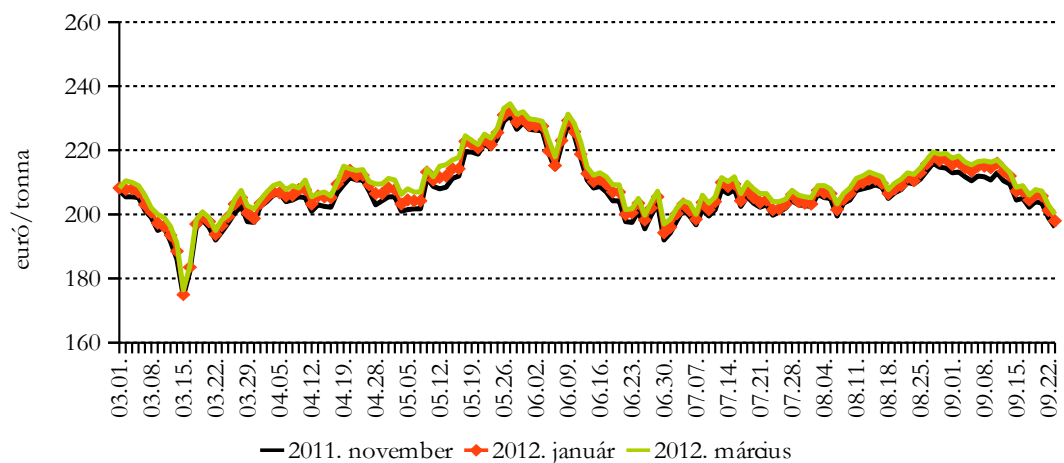
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

10. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2010. 37. hét	2011. 36. hét	2011. 37. hét	2011. 37. hét / 2010. 37. hét (%)	2011. 37. hét / 2011. 36. hét (%)
Finomliszt BL 55	tonna	1 648,62	524,26	639,97	38,82	122,07
ömlesztett	Ft/kg	73,00	80,02	79,59	109,03	99,46
Finomliszt BL 55	tonna	1 830,12	1 249,87	1 321,96	72,23	105,77
zsákos	Ft/kg	72,84	82,76	82,60	113,40	99,80
Finomliszt BL 55	tonna	842,41	779,75	688,27	81,70	88,27
zacskós	Ft/kg	78,41	92,71	92,43	117,88	99,70
Rétesliszt BFF 55	tonna	69,78	46,20	28,26	40,50	61,17
ömlesztett	Ft/kg	76,30	91,79	86,65	113,56	94,40
Rétesliszt BFF 55	tonna	228,92	31,85	31,20	13,63	97,96
zsákos	Ft/kg	67,98	84,56	88,83	130,66	105,04
Rétesliszt BFF 55	tonna	89,16	40,65	36,63	41,08	90,10
zacskós	Ft/kg	86,93	101,20	99,64	114,62	98,46
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	990,19	252,13	472,65	47,73	187,46
ömlesztett	Ft/kg	67,76	79,91	78,71	116,16	98,50
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	837,61	471,50	468,25	55,90	99,31
zsákos	Ft/kg	70,72	81,62	81,60	115,39	99,98
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	465,46	212,24	148,19	31,84	69,82
ömlesztett	Ft/kg	80,62	83,90	84,75	105,13	101,01
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	81,55	77,08	44,93	55,10	58,29
zsákos	Ft/kg	84,86	91,48	89,56	105,53	97,90
Étkezési búzadara AD	tonna	60,06	35,26	39,63	65,98	112,39
zacskós	Ft/kg	88,54	103,32	101,48	114,61	98,22

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Ft/kg

Termék	2010. szeptember	2011. augusztus	2011. szeptember*
Finomliszt BL 55	151	196	197
Fehér kenyér	244	262	265
Félbarna kenyér	242	260	264
Étkezési búzadara AD	182	211	210

* 2011. szeptember 20-ig.

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2011. szeptember 16.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2011. november	197,00	56 439	2011. december	252,86	52 522	2011. december	288,04	59 829
2012. január	197,00	56 439	2012. március	267,01	55 460	2012. március	293,46	60 955
2012. március	197,50	56 582	2012. május	274,91	57 101	2012. május	295,94	61 470
2012. május	198,50	56 868	2012. július	277,30	57 597	2012. július	295,76	61 432
2012. augusztus	186,75	53 502	2012. szeptember	282,62	58 704	2012. szeptember	299,43	62 195
2012. november	192,50	55 149	2012. december	289,51	60 134	2012. december	305,68	63 492
Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****					
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna			
2011. december	314,59	65 343	2011. november	161,75	53 009			
2012. március	313,12	65 037	2012. január	163,75	53 664			
2012. május	314,04	65 228	2012. március	165,75	54 320			
2012. július	313,39	65 095	2012. május	168,00	55 057			
2012. szeptember	307,79	63 931	2012. július	168,40	55 188			
2012. december	311,74	64 751	2012. november	151,50	49 650			

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Étkezési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

MATIF, Párizs			CME/CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	euró/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	Ft/tonna
2011. november	205,00	58 730	2011. december	272,44	56 589
2012. január	207,25	59 375	2012. március	277,76	57 693
2012. március	209,00	59 876	2012. május	280,90	58 347
2012. június	211,75	60 664	2012. július	282,28	58 633
2012. augusztus	212,25	60 808	2012. szeptember	261,02	54 217
2012. november	188,00	53 860	2012. december	246,46	51 191

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CME/CBOT – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	euró/tonna	Ft/tonna
2011. november	442,00	126 629
2012. február	429,50	123 047
2012. május	423,50	121 329
2012. augusztus	407,00	116 601
2012. november	408,75	117 103
2013. február	411,75	117 962

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

A főbb gabonafélék és olajnövények magyarországi kivitelének alakulása

	Naptári év				Gazdasági év*			
	2011/01-2011/06		2010/01-2010/06		2010/07-2011/06		2009/07-2010/06	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
Búza	328	77	963	125	1 546	293	1 937	251
Árpa	156	29	54	7	417	67	178	24
Repce	90	39	256	73	472	173	759	215
	2011/01-2011/06		2010/01-2010/06		2010/10-2011/06		2009/10-2010/06	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
	Kukorica	2 512	598	2 161	381	3 785	818	3 208
Napraforgó	219	122	385	127	462	207	616	184

* Búza, árpa és repce: július-június; kukorica és napraforgó: október-szeptember.

Forrás: KSH

A szójadara magyarországi behozatalának alakulása

	Naptári év				Gazdasági év*			
	2011/01-2011/06		2010/01-2010/06		2010/10-2011/06		2009/10-2010/06	
	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR	ezer t	mio EUR
Szójadara	312	103	328	103	499	162	488	152

* Október-szeptember.

Forrás: KSH

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- **Zuhanó terményárak a nemzetközi árupiacokon**
- **A párizsi árutőzsdén stabilizálódott a repcemag jegyzése**
- **Magyarországon jól halad a napraforgómag betakarítása**

Világpiaci kitekintés

Az Oil World szeptemberi elemzése szerint az olajos magvak globális termése elmarad a korábban várttól a 2011/2012. gazdasági évben. A termés csökkenését a kedvezőtlen időjárás és az elhúzódozó vetés okozta. Az USA-ban 92,2 millió tonna (8 millió tonnával kevesebb az előző időszakhoz képest), Kanadában 17,8 millió tonna (1%-kal több az előző időszakinál, pedig Kanadában 8%-kal nőtt a bevetett terület nagysága) lehet az olajnövények termése.

Az EU-ban a hideg tél, az aszályos tavasz és az esős nyár megviselte a növényeket, így az előző évinél kevesebb, 28,2 millió tonna (29 millió tonna 2010-ben, 30 millió tonna 2009-ben) olajosmag teremhet az idén. A napraforgómag termése elérheti a 7,7 millió tonnát (7 millió tonna 2010-ben), míg repcemagból csak 18,7 millió tonna termett 2011-ben. A kieső termést Oroszország és Ukrajna rekord nagyságú termése és olajosmag feldolgozása ellensúlyozhatja az EU-ban. Az ukrán napraforgóolaj egyelőre még nem árasztotta el a tagállamok piacait, mert a magas exportvám korlátozza annak forgalmát. A gyengébb ukrán forgalom visszafogta a napraforgómag és származékai árának csökkenését, de a rekord nagyságú napraforgótermés miatt továbbra is gyengülő árakra lehet számítani.

A nemzetközi árupiacok hektikusan mozogtak szeptember második és harmadik hetében, például a kukorica és a szójabab chicagói jegyzései a történelmi csúcsok közeléből zuhantak nagyot (a szójabab front havi jegyzése a szeptember eleji 535 USD/tonnáról három hét alatt 485 USD/tonnára). A szójabab esetében az USA mérséklődő exportvárokozásai, illetve Brazília és Argentína készleteinek rekordszintje fékeztek meg a korábbi áremelkedést, továbbá negatív hatással volt még az USD szeptemberi erősödése az abban jegyzett termények árára. Az aratás közeledtével további nyomás alá kerülhetnek a jegyzések, ami hatással lehet az összes olajnövény árára és azt az elmélyülő gazdasági világválság tovább fokozhatja. A fundamentális érvek kevésbé érvényesültek a jelzett időszakban, egyedüli kivételt a repcemag jelentette, mert az EU-ban a repcemag feldolgozóknak decemberig elég készlete van, utána pedig importra szorulnak. A párizsi árutőzsdén (MATIF) a repcemag front havi jegyzése 440-450 euró/tonna sávban mozgott szeptember első három hetében. Ez a szint maradhat a következő hetekben az elégtelen kínálat miatt.

Hazai körkép

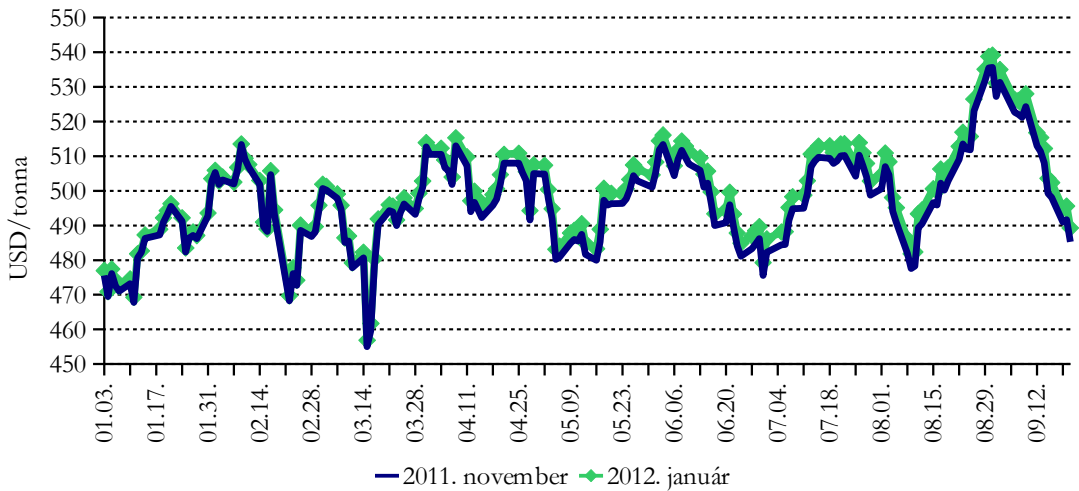
Az aszályos augusztus miatt a szokásoshoz képest két héttel korábban kezdődött a napraforgó betakarítása. Az MgSzH szeptember 19-ei közlése szerint a napraforgó betakarítandó területének (574 ezer hektár) 62%-án fejezték be az aratást, az országos termésátlag 2,48 tonna/hektár.

A BÉT-en a napraforgómag front havi jegyzése 106 ezer Ft/tonna volt szeptember harmadik hetében (szeptember 15-én 110 ezer Ft/tonna is volt), amely vélhetően a gyengülő forint és az ukrán exportvámok miatt emelkedett. A repcemag front havi jegyzése szeptember eleje óta nem mozdult el a 118,7 ezer Ft/tonnás szintről.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

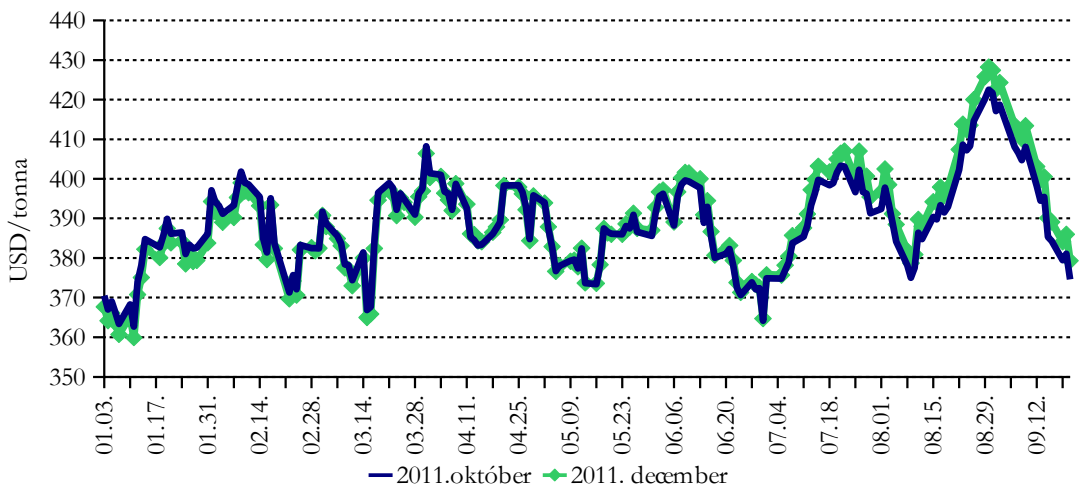
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

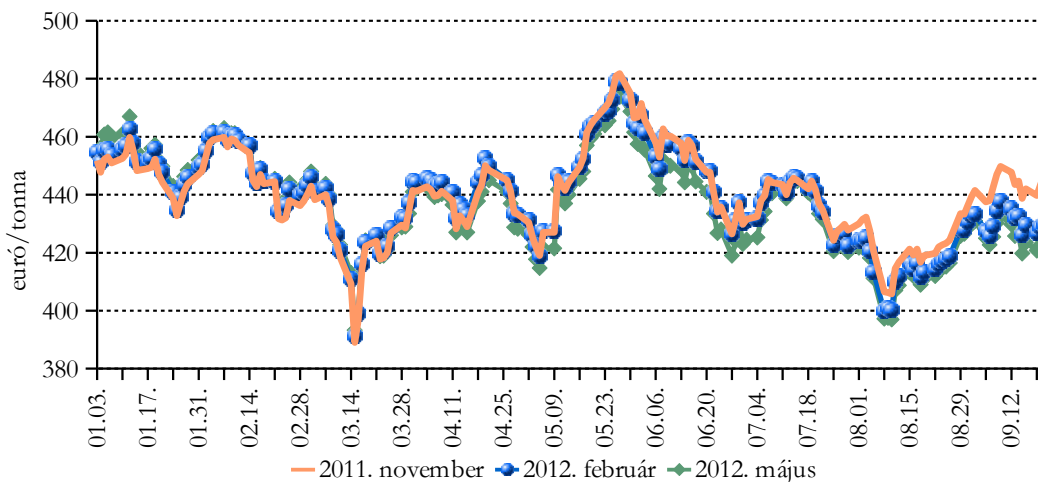
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

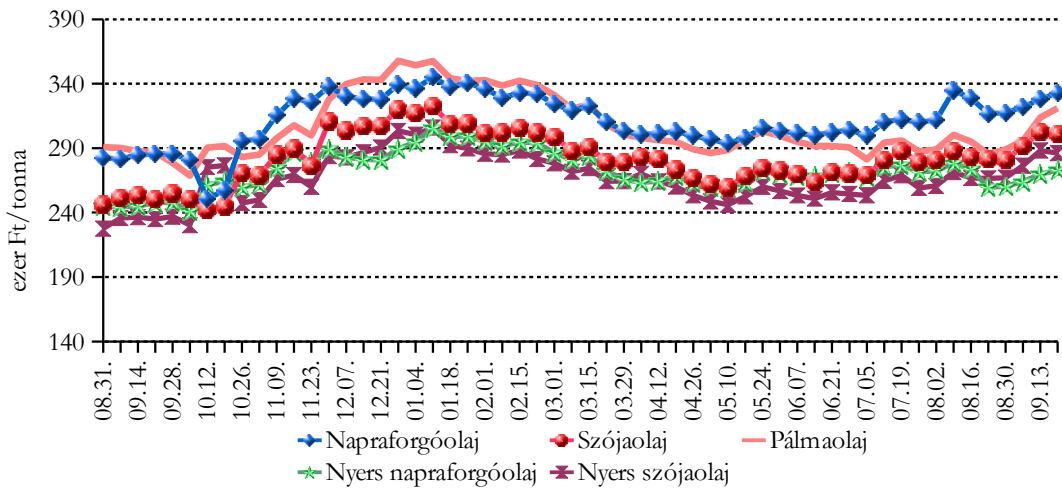
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

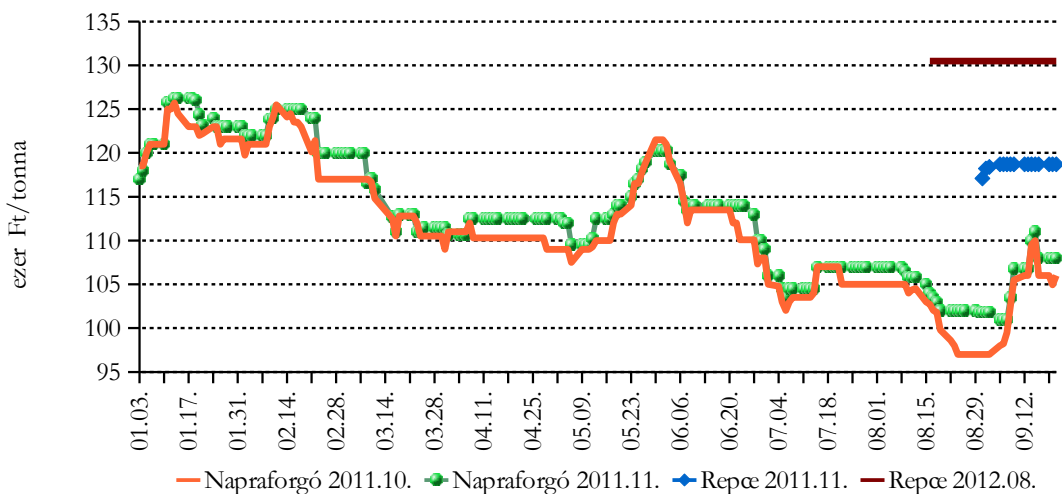
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

**A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó
értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mérték- egység	2010.augusztus	2011.július	2011. augusztus / 2010. augusz- tus (%)		
				2011. augusztus	2011. július	
Ipari napraforgómag	tonna	2 200	8 745	14 907	677,60	170,46
	Ft/tonna	90 373	121 478	113 087	125,13	93,09
Repce mag	tonna	84 023	108 616	71 123	84,65	65,48
	Ft/tonna	83 523	120 656	120 621	144,42	99,97
Nyers napraforgóolaj	tonna	202	2 921	3 267	1 613,31	111,83
	Ft/tonna	225 424	270 029	272 518	120,89	100,92
Napraforgódara	tonna	8 247	10 178	13 118	159,08	128,89
	Ft/tonna	32 976	51 308	50 689	153,72	98,79
Nyers repceolaj	tonna	3 706	5 045	-	-	-
	Ft/tonna	210 482	269 711	-	-	-
Repcedara	tonna	9 382	7 875	10 393	110,78	131,97
	Ft/tonna	39 171	51 934	50 440	128,77	97,12

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Ft/tonna				
		EU	Francia- ország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyar- ország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2011-09-06	262 413	-	264 050	-	-
	2011-09-13	280 127	-	269 715	-	-
	2011-09-20	-	-	273 075	-	-
Repceolaj	2011-09-06	263 385	289 559	-	-	-
	2011-09-13	276 782	299 178	-	-	-
	2011-09-20	-	306 427	-	-	-
Szójaolaj	2011-09-06	256 970	-	276 459	246 665	-
	2011-09-13	269 465	-	288 218	263 945	-
	2011-09-20	-	-	286 183	259 960	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

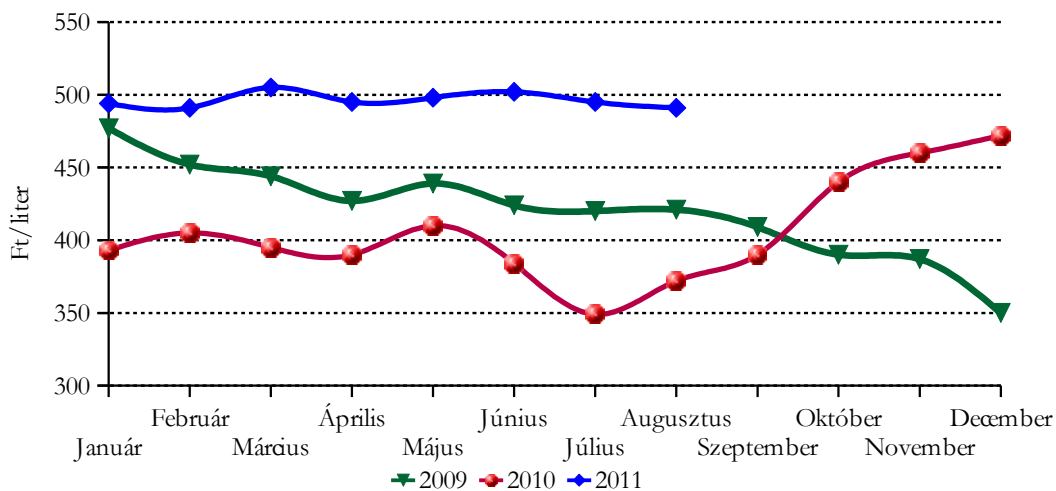
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2011-09-06	-	109 242	93 762	102 667
	2011-09-13	-	118 113	99 631	104 892
	2011-09-20	-	-	103 404	-
Napraforgódara**	2011-09-06	-	-	42 055	-
	2011-09-13	-	-	46 257	-
	2011-09-20	-	-	47 333	-
Repccemag	2011-09-06	120 787	126 153	119 271	123 833
	2011-09-13	126 246	132 747	123 115	125 372
	2011-09-20	129 109	-	125 979	-
Repcedara**	2011-09-06	-	50 733	48 949	51 009
	2011-09-13	-	53 308	51 950	51 377
	2011-09-20	-	-	53 159	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- A Nemzetközi Cukor Szervezet (ISO) becslése szerint a cukor globális kibocsátása 4,2 millió tonnával haladhatja meg a felhasználást a 2011/2012. gazdasági évben.
- Az árutőzsdéken csökkent a cukor jegyzése 2011 szeptemberében.
- Az EU Bizottság várakozása alapján a Közösségben a cukorrépa termésátlaga 70,53 t/ha lehet 2011-ben, ez 4,2%-kal haladná meg az előző évi mennyiséget.
- A kaposvári cukorgyár megkezdte a cukorrépa beszállítását.

Világpiaci helyzet

A cukor világpiaci ára 2011 szeptemberében alacsonyabb volt az augusztusnál. A londoni árutőzsdén a fehércukor front havi jegyzése 7%-kal 743 USD/tonnára, a New York-i árutőzsdén a nyerscukoré 9%-kal 623 USD/tonnára csökkent az előző havi csúcshoz viszonyítva (1-4. ábra). A határidős árak csökkenéséhez a dollár erősödése, valamint az ISO következő, 2011/2012. gazdasági évre (október-szeptember) vonatkozó előrejelzése is hozzájárultak. A szervezet elemzőinek várakozása szerint a globális cukortöbblet ugyanis jelentősen, 4,2 millió tonnára nőhet a 2011/2012. gazdasági évben, szemben az előző szezonban elért 843 ezer tonnával. A világ cukortermelése 4%-kal 172,4 millió tonnára bővíthet a következő gazdasági évben.

A cukor árának mérséklődése vélhetően csak rövid távú lesz, mivel a világ legnagyobb cukor-exportőr országában, Braziliában várhatóan kevesebb cukornádat termelnek. A Datagro piac-elemző cég szeptemberben készített előrejelzésében Brazília cukorkibocsátásának 7%-os csökkenését (35,45 millió tonnára) valószínűsíti a 2011/2012. gazdasági évben az előzőhöz képest. A Kingsman és a Czarnikow tanácsadó cégek a braziliai cukortermelés visszaesésének hírére, szeptember közepén lefelé módosították a globális cukortöbbletre vonatkozó előrejelzésüket. A Czarnikow piacelemző cég a braziliai termelés visszaesése miatt a költségek jelentős növekedésére számít.

Az Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (USDA) 4,750 millió tonnáról 4,575 millió tonnára módosította az USA 2011/2012. gazdasági évi cukortermelését.

Európai kitekintés

Az EU Bizottság előrejelzése szerint az Unió cukorkibocsátása 17,6 millió tonna lehet a 2011/2012. gazdasági évben, ami 14%-os növekedést jelent a folyó gazdasági évihez képest. A cukorrépa termésátlaga 4,2%-kal 66,3 t/ha-ra nőhet 2011-ben, továbbá 7,2%-kal haladhatja meg az előző öt év átlagát. A termésátlag jelentős mértékben emelkedhet Szlovákiában (+11,2%), Csehországban (+10,8%), Franciaországban (+9,9%), valamint Romániában (+7%) (5. ábra).

Ugyanakkor csökkenés várható Görögországban (-18,9%), Belgiumban (-6%) és az Egyesült Királyságban (-5,5%) (5. ábra).

Az EU Bizottság az uniós cukorpiac kiszolgáltatottságának megszüntetése, valamint az árak mérséklése érdekében 2016 októberétől a kvótarendszer eltörlését javasolja.

Az F.O. Licht elemzőinek várakozása szerint Oroszország cukortermelése közel a kétszeresére, 5,3 millió tonnára nőhet a 2011/2012. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva.

Hazai körkép

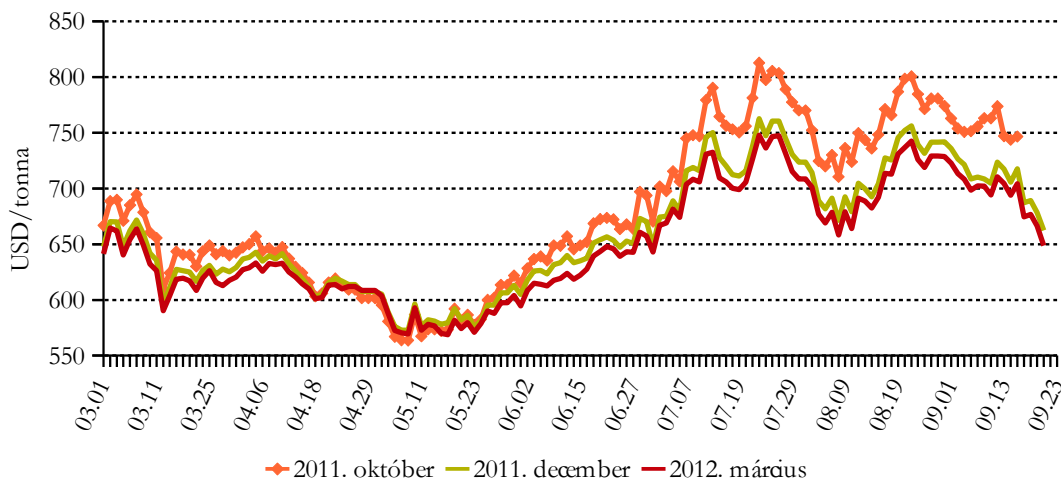
A Magyar Cukor Zrt. szeptemberben megkezdte a 118. cukorgyári kampányát. A kaposvári gyár 900 ezer és 1 millió tonna körüli, átlagosan 16%-os cukorfokú, Magyarországon termelt cukorrépa feldolgozására számít az idén. Ebből 140-160 ezer tonna cukrot állíthatnak elő. A magyar cukorkvóta (105,4 ezer tonna) feletti mennyiséget uniós rendelet alapján csak ipari célokra, illetve éves pályázat útján a Közösségen kívüli országokban lehet értékesíteni.

A Megyei Kormányhivatalok Földművelésügyi Igazgatóságainak adatai szerint szeptember 19-ig 802 hektáron (a 15,1 ezer hektár betakarítható terület 5%-án) végeztek a cukorrépa betakarításával. A termésátlag 56,9 t/ha volt. Tavaly 11,5 ezer hektárról 684 ezer tonna cukorrépa került le a táblákról.

Magyarországon a kristálycukor fogyasztói ára augusztusban 288 Ft/kg-ra csökkent. Szlovákiában stagnált, ugyanakkor a többi megfigyelt országban - a magyarországihoz hasonlóan - mérséklődött a kristálycukor fogyasztói ára. A szlovákiai ár után továbbra is a magyarországi bruttó ár volt a legmagasabb (6. ábra). A kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára viszont Magyarországon volt a legalacsonyabb (7. ábra). Az áfa-kulcs mértéke eltérő az egyes országokban: Magyarországon 25%, míg Szlovákiában 19%, Szlovéniában 8,5%, Lengyelországban 8% és Csehországban 5%.

1. ábra

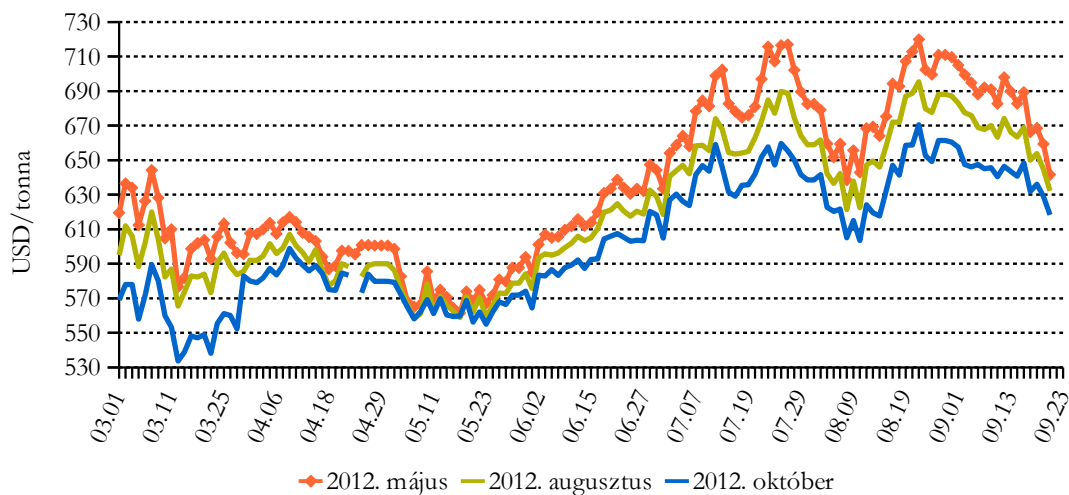
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

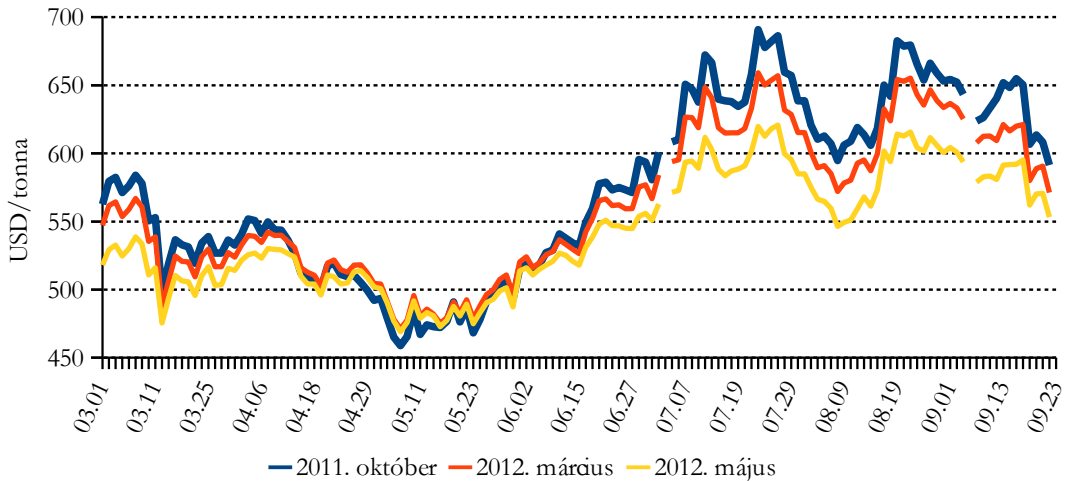
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

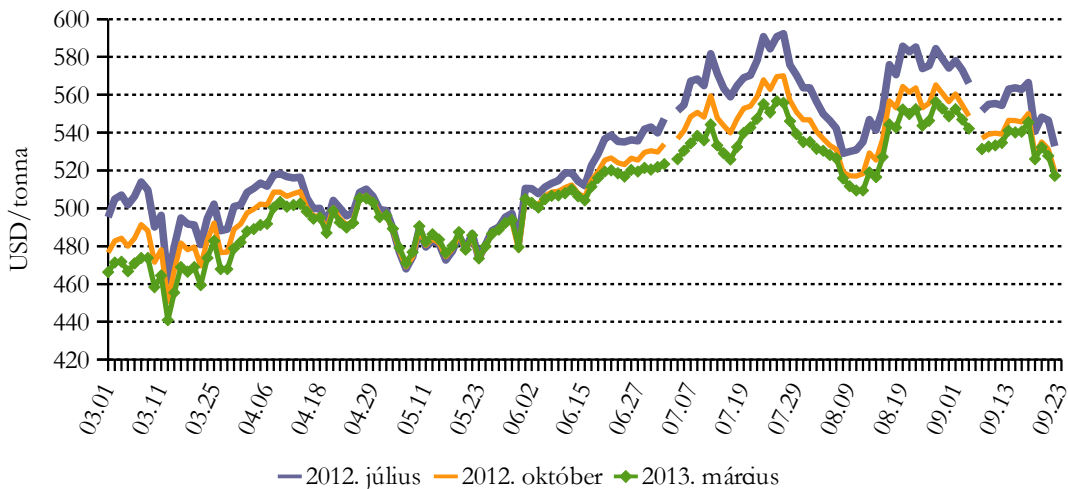
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

4. ábra

A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

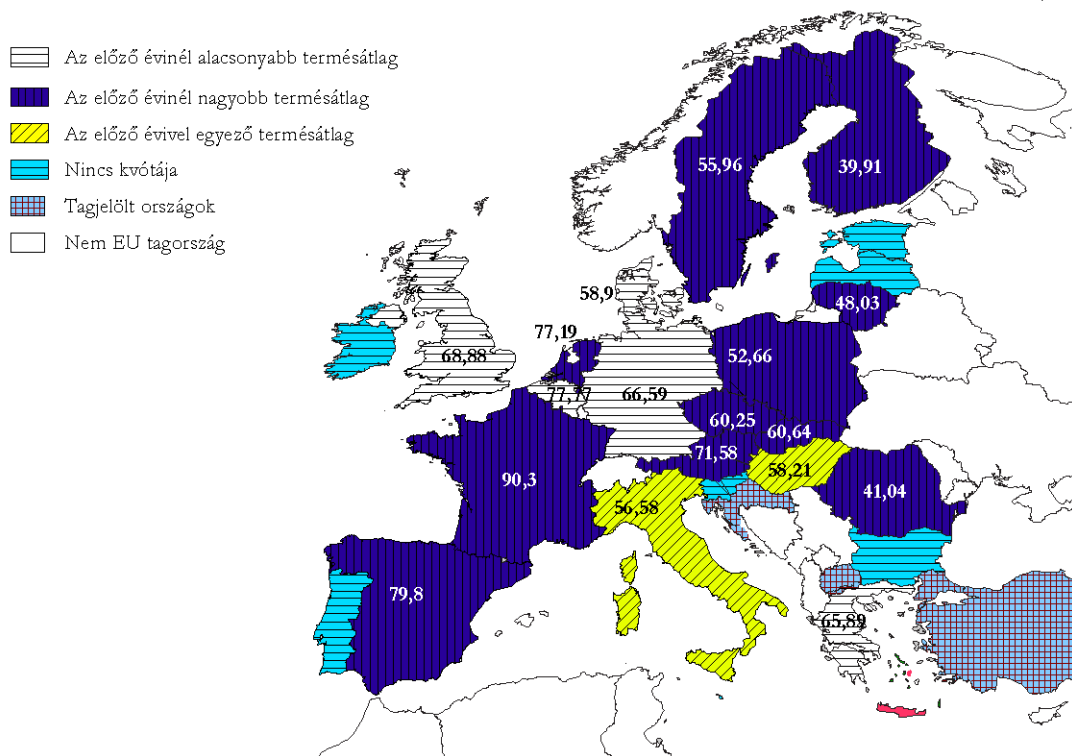

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

5. ábra

A cukorrépa várható termésátlag az EU-ban (2011)

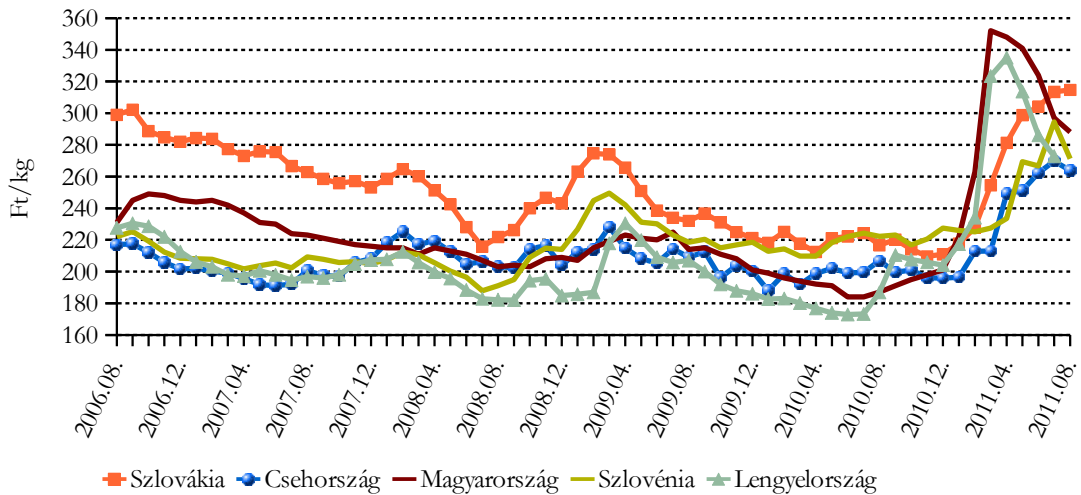
tonna/ha

Forrás: EU Bizottság

6. ábra

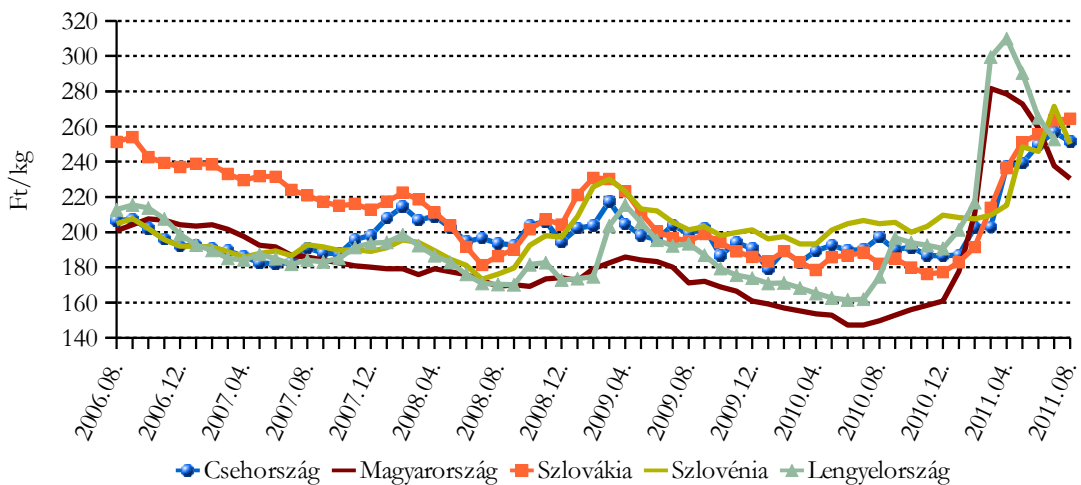
A kristálycukor fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

7. ábra

A kristálycukor áfa nélküli fogyasztói ára néhány országban

Forrás: KSH, CZSO, SUSR, ČSÚ, GUS

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>